વિક્રમ સંવત-૨૦૩૬, શ્રાવણ સુદ-૮, સોમવાર, તા. ૧૮-૮-૧૯૮૦
વચનામૃત-૧૯૭, પ્રવચન નં. ૧૧

વચનામૃત, ૧૯૭. '**પ્રજ્ઞાછૈનીકો...**' પ્રથમ બાત સુનો. શુભ ઔર આત્માકી શુદ્ધતાકો ભિન્ન કરનેકી કલા હૈ. ઈસકે બિના સબ વ્યર્થ હૈ. અંતરમેં '**પ્રજ્ઞાછૈનીકો શુભાશુભ ભાવ...**' શુભાશુભ ભાવ '**ઔર જ્ઞાનકી સૂક્ષ્મ અંતઃસંધિ...**' સૂક્ષ્મ ભાવ ઔર જ્ઞાનકી-આત્માકી અંતર સંધિ. દોકે બીચ સંધિ હૈ, દોકે બીચ દરાર હૈ. હમારી ગુજરાતી ભાષામેં તડ કહતે હૈં. અંદર સંધિ હૈ. '**જ્ઞાનકી સૂક્ષ્મ અંતઃસંધિમેં પટકના.**' જહાં સંધિ હૈ, વહાં પ્રજ્ઞાછૈનીકો પટકના. કહાં? કિ '**શુભાશુભ ભાવ ઔર જ્ઞાનકી સૂક્ષ્મ અંતઃસંધિમેં...**' આહાહા..! મૂલ રકમકી બાત હૈ. ઈસકે બિના, બિના અંકકે શૂન્ય હૈ. મુખ્ય અંતર પ્રજ્ઞાછૈનીસે ભિન્ન હુએ બિના સબ અનંત બાર કિયા. અનંત બાર નૌંવી ગ્રૈવેયક ગયા. જો ચીજ અંતરમેંસે હોની ચાહિયે વહ હુઈ નહીં.

બહિન યહાં વહ કહતી હૈ. '**શુભાશુભ ભાવ ઔર જ્ઞાનકી સૂક્ષ્મ અંતઃસંધિ...**' સૂક્ષ્મ અંતઃસંધિ. ધૈર્યસે અંતર દો બીચકી સંધિમેં, ધૈર્યસે દો બીચકે દરારમેં પટકના. અરે..રે..! યહ તો ભાષા હૈ, ભાઈ! ભાવ તો અપના કરના હૈ કિ નહીં? ભાષા તો ભાષા (હૈ), ભાષામેં ક્યા? શુભાશુભ ભાવ ઔર જ્ઞાન-ભગવાન, દોકે બીચકી સંધિ, દોકે બીચ સૂક્ષ્મ સંધિ હૈ, સૂક્ષ્મ એકતા હૈ નહીં, અંદર દોનોં ભિન્ન હૈ. આહાહા..! ઉસમેં પટકના. આહાહા..!

'**ઉપયોગકો બરાબર સૂક્ષ્મ કરકે...**' શુદ્ધ ઉપયોગ. શુભાશુભસે તો રહિત. શુદ્ધ ઉપયોગ પ્રથમ સમ્યગ્દર્શન પાનેકો સૂક્ષ્મ શુદ્ધ ઉપયોગકો બરાબર સૂક્ષ્મ કરે અર્થાત્ શુદ્ધ કરકે. '**ઉન દોનોંકી સંધિમેં...**' રાગકા વિકલ્પ ઔર જ્ઞાનકી સંધિકે બીચમેં '**સાવધાન હોકર...**' ભાષા તો સાદી હૈ, ભાવ તો અપૂર્વ હૈ, પ્રભુ! અંદરમેં ધીરજસે, સાવધાનીસે, શાંતિસે રાગકે વિકલ્પકી જાતકી દિશા પરકી ઓર હૈ ઔર જ્ઞાનકી દિશા સ્વકી ઓર હૈ, ઐસે દોકે બીચ સંધિ હૈ, ઉસમેં વહાં જ્ઞાનકી એકાગ્રતા સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કરકે ભિન્ન કરના. પટકના અર્થાત્ દોકો ભિન્ન કરના. આહાહા..! ઐસી બાત હૈ, પ્રભુ! પહલી યહ તો શુરૂઆતકી બાત હૈ. સમ્યગ્દર્શન હોનેકે કાલમેં ઐસી સ્થિતિ હોતી હૈ. ઈસકે બિના સમ્યગ્દર્શન હોતા નહીં. સમ્યગ્દર્શન બિના જો કુછ હોતા હૈ, વહ સંસાર હૈ.

આહાહા..!

'**ઉપયોગકો બરાબર સૂક્ષ્મ કરકે...**' કોઈ ઐસા પૂછતા થા, સૂક્ષ્મ કૈસે કરના? પ્રભુ! સૂક્ષ્મ ઉસકો કહતે હૈં કિ પર ઓરકા ઝુકાવ છૂટકર, સ્વકી ઓરકા ઝુકાવ જો હોતા હૈ ઉસકો સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કહતે હૈં. આહાહા..! સૂક્ષ્મ ઉપયોગ (કરકે) '**સાવધાન હોકર ઉસકા પ્રહાર કરના.**' દોનોંકી સંધિમેં. આહાહા..! અનંત-અનંત કાલમેં પ્રભુ ચૌરાસીકે અનંત અવતાર કિયે. સાધુપના ભી અનંત બાર લિયા, દિગંબર મુનિ અનંત બાર હુઆ, લેકિન આત્મજ્ઞાન બિના કુછ હુઆ નહીં. ભવ કમ હુએ નહીં ઔર અનંત ભવ રહે.

લિંગપાહુડમેં તો પ્રભુ ઐસા કહતે હૈં કિ ઈતની બાર દ્રવ્યલિંગ ધારણ કિયા, ધારણ કરનેકે બાદ કોઈ એક કણ બાકી નહીં કિ જિસમેં અનંત ભવ નહીં કિયે હો. ઢાઈ દ્વિપ આદિમેં કોઈ કણ બાકી નહીં હૈ કિ દ્રવ્યલિંગ ધારણ કરનેકે બાદ અનંત ભવ નહીં કિયે હો. આહાહા..! ઐસા લિંગપાહુડમેં કુંદકુંદાચાર્ય મહારાજ કહતે હૈં. લિંગ તો અનંત બાર ધારણ કિયા, નગ્ન હુઆ, મહાવ્રત ધારણ કિયા, વહ સબ તો પર જડકી ચીજ હૈ. આહા..!

અંતરમેં ઉસકા પ્રહાર કરના, સાવધાન હોકર બરાબર સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કરકે. આહાહા..! '**સાવધાન હોકર બરાબર સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કરકે, બરાબર લક્ષણ દ્વારા પહિચાનકર.**' અંદર લક્ષણ દ્વારા અર્થાત્ રાગ હૈ વહ આકૂલતા હૈ ઔર પ્રભુ હૈ વહ અનાકૂલ આનંદ હૈ. વહ જ્ઞાન, દર્શન ઔર આનંદ હૈ. ઐસા દો કા લક્ષણ સૂક્ષ્મપને સાવધાન હોકર જાનકર દો બીચમેં એકત્વકી સંધિ તોડના. આહાહા..! શબ્દ તો પ્રભુ! થોડે હૈં. યહ તો બહિનને કહતે વક્ત બોલ દિયા હૈ. નહીં તો ઉનકો તો કુછ પડી નહીં. બહિન તો અતીન્દ્રિય આનંદમેં રમતે હૈં. આહા..! અતીન્દ્રિય આનંદકે સ્વાદમેં ઉસકો કિસીકી પડી નહીં હૈ. યે કિસીને લિખ લિયા ઈસલિયે બાહર આયા. નહીં તો આતા નહીં. આહાહા..! પાંચ પંક્તિમેં કિતના હૈ!

'**સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કરકે બરાબર લક્ષણ દ્વારા પહિચાનકર.**' લક્ષણ દ્વારા. આત્માકા આનંદ ઔર જ્ઞાન લક્ષણ હૈ. ઔર રાગકા દુઃખ ઔર આકૂલતા લક્ષણ હૈ, ઐસા દો બીચમેં લક્ષણકો પહિચાનકર, સાવધાન હોકર, ધીરજસે દો બીચકી એકતા તોડ દે. એકતા તો હૈ નહીં, હૈ તો ભિન્ન હી હૈ, ફિર ભી ભિન્નમેં એકતા માની હૈ. માની હૈ ઉસે તોડના હૈ. પ્રભુ તો ત્રિકાલી નિરાવરણ (હૈ). તીનોં કાલ પરમાત્મા સ્વયં સ્વરૂપ હૈ વહ તો નિરાવરણ હૈ. ચૈતન્યબિંબ પરમાત્મા ત્રિકાલ નિરાવરણ, સર્વાંગ નિરાવરણ (હૈ). વહ આયા હૈ. જયસેનાચાર્યકી ટીકામેં. આહાહા..! પ્રભુ તો સકલ

નિરાવરણ અખંડ એક પ્રત્યક્ષ પ્રતિભાસમય અવિનશ્વર સૂક્ષ્મ પારિણામિક પરમભાવલક્ષણ, ઐસા એક પરમદ્રવ્ય ઉસમેં એકાગ્ર હો જા. આહાહા..! યહ શબ્દ વહાંકે હૈ. ટીકાકે, સંસ્કૃત ટીકાકે હૈં. વહ કહતે હૈં. અબ દૃષ્ટાંત દેતે હૈં.

'**અભ્રમકે પર્તે કિતને પતલે હોતે હૈં...**' અભ્રક. અભ્રક કહતે હૈં ન? અભ્રક નહીં કહતે? બહુત પતલે પર્તે, બહુત પતલે પર્તે. એકકો નિકાલને જાયે તો દૂસરેકા ટૂકડા હો જાય. બહુત પતલે. આહાહા..! '**અભ્રકકે પર્તે કિતને પતલે હોતે હૈં...**' અભ્રકકે પર્તે, પર્તે યાની પત્તા, કિતના પતલા સૂક્ષ્મ હોતા હૈ. '**કિંતુ ઉન્હેં બરાબર સાવધાનીપૂર્વક...**' ધીરેસે, ધીરજસે '**અલગ કિયા જાતા હૈ,...**' આહાહા..! પત્તા તો ઐસા લગે કિ માનો એક છૂટે તો એકસાથ સબ (છૂટ જાયેંગે). ઈતને પતલે હૈં. અભ્રક. હમારે વહાં થા. વ્યાપારમેં. વ્યાપારમેં હમારે પાસ આતા થા. સબ વ્યાપાર કિયા હૈ ન. સબ ચીજ રખતે થે. બદામ, ચારોળી, પિસ્તા (આદિ સબ). યહ અલગ ચીજ હૈ. અભ્રકકે પર્તે ભિન્ન કરનેમેં...

'**ઉસી પ્રકાર સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કરકે સ્વભાવ-વિભાવકે બીચ...**' જૈસે પર્તોકો ભિન્ન કરનેમેં ધીરજ ઔર સાવધાની હોની ચાહિયે. '**ઉસી પ્રકાર સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કરકે સ્વભાવ-વિભાવકે બીચ...**' સ્વભાવ ઔર વિભાવકે બીચ. ભગવાન આનંદસ્વરૂપ પરમાત્મા ત્રિકાલ આનંદમેં વિરાજતા હૈ. રાગકા અંશ ઉસમેં હૈ નહીં. ઔર રાગકા અંશ હૈ વહ દુઃખરૂપ હૈ ઔર યહ આનંદ હૈ. આનંદ ઔર દુઃખકો બરાબર સ્વભાવ-વિભાવકે બીચ. વિભાવ દુઃખરૂપ હૈ, સ્વભાવ આનંદ અતીન્દ્રિય આનંદકી શાંતિરૂપ હૈ. આહાહા..! એક અંશકા સ્વાદ-આત્માકા આનંદકા એક અંશકા સ્વાદ, ઈન્દ્રકા ઈન્દ્રાસન ઉસકે સામને કુછ ગિનતીમેં નહીં આતા. ઐસી ચમત્કારિક પ્રભુ ચીજ હૈ. આહાહા..! ઐસા આત્મા અંતરમેં અપના અતીન્દ્રિય આનંદકા દલ, અતીન્દ્રિય આનંદકા પિંડ ઔર રાગ આકૂલતાકા સાગર. આકૂલતાકા પ્રવાહ હૈ વહ તો. આહાહા..! ક્યોંકિ યહ નિત્ય વસ્તુ હૈ ઔર રાગ તો પલટતા હૈ. પ્રવાહ હૈ, પ્રવાહ. આકૂલતાકા પ્રવાહ હૈ. ભગવાન આનંદકા ધામ, પ્રવાહ નહીં આનંદકા ધામ હૈ. આહાહા..!

'**સ્વભાવ-વિભાવકે બીચ પ્રજ્ઞા દ્વારા ભેદ કર.**' પ્રજ્ઞા દ્વારા ભેદ કર. ક્રિયાકાંડસે ભેદ હોતા નહીં. આહાહા..! જૈન દિગંબર સાધુ નૌંવી ગ્રૈવેયક ગયા. ઉસકી ક્રિયા સુનો તો.. ઓહો..! શરીર જીર્ણ હો ગયા, બહુત ક્રિયા કી. ઉસમેં ક્યા હુઆ? ભગવાન આત્મા આનંદકા સાગર ભરા હૈ. ઉસકા પત્તા ન લે. વહ સાગરકી ખાન હૈ, ઉસકા પત્તા ન લે તબતક સબ વ્યર્થ હૈ. આહાહા..! વ્યવહારવાલેકો કઠિન લગે. વ્યવહાર હૈ. હો, સબ વ્યવહાર તો હૈ હી. લેકિન વ્યવહારસે આત્મામેં જાતા નહીં. આહાહા..!

વહ કહતે હૈં.

'**પ્રજ્ઞા દ્વારા ભેદ કર. જિસ ક્ષણ વિભાવભાવ વર્તતા હૈ ઉસી સમય...**' જિસ ક્ષણ, જિસ કાલ અંતરમેં પર ઓરકા ઝુકાવવાલા રાગ વર્તતા હૈ, '**ઉસી સમય જ્ઞાતૃત્વધારા દ્વારા સ્વભાવકો ભિન્ન જાન લે.**' ઉસી સમય જ્ઞાતૃત્વધારા દ્વારા. આહાહા..! મૂલ બાત કહી હૈ, પ્રભુ! આહાહા..! '**જિસ ક્ષણ વિભાવભાવ વર્તતા હૈ ઉસી સમય જ્ઞાતૃત્વધારા...**' અંદર પડી હૈ. આહાહા..! '**જ્ઞાતૃત્વધારા દ્વારા સ્વભાવકો ભિન્ન જાન લે.**' જ્ઞાતૃત્વધારા દ્વારા. ક્યા કહતે હૈં? રાગકી ધારા તો ક્ષણ ક્ષણમેં પલટતી હૈ. ઔર યહ તો જ્ઞાનપિંડ, આનંદપિંડ પલટતા નહીં. વૈસા કા વૈસા આનંદ રહતા હૈ. ધ્રુવ ધ્રુવ પિંડ રહતા હૈ. આહાહા..! ચૈતન્યકા આનંદકા પિંડ-દલ પલટે બિના ધ્રુવ સત્ દલ, સત્ત્વ રહતા હૈ. ઉસકે દ્વારા '**સ્વભાવકો ભિન્ન જાન લે.**' આહાહા..! બાત તો મુદ્દેકી આયી હૈ.

વ્યવહાર હૈ ભિન્ન. ભગવાનસે ભિન્ન હૈ. વ્યવહાર દ્વારા ભિન્ન નહીં હોગા. આહાહા..! ચાહે જૈસા વ્યવહાર હો, શુભભાવ ચાહે જિતના હો, નૌંવી ગ્રૈવેયક ગયા, શુભભાવ શુક્લલેશ્યાસે. શુક્લલેશ્યાસે ગયા. શુક્લલેશ્યા તો છઠ્ઠે દેવલોકસે શુક્લલેશ્યા હોતી હૈ. છઠ્ઠે સ્વર્ગમેં અનંત બાર ગયા. સાતવેમેં, આઠવેમેં અનંત બાર ઔર નૌવેમેં ભી અનંત બાર ગયા. વહ શુક્લલેશ્યાસે ગયા હૈ. શુક્લલેશ્યા. શુક્લધ્યાન અલગ ઔર શુક્લલેશ્યા અલગ. શુક્લલેશ્યા તો અભવિકો ભી હોતી હૈ. ઔર શુક્લધ્યાન ધ્યાનમેં આઠવેં ગુણસ્થાનસે હોતા હૈ. શુક્લલેશ્યા ઔર શુક્લધ્યાન, દોમેં ઈતના ફર્ક હૈ. આહાહા..!

'**સ્વભાવકો ભિન્ન જાન લે. ભિન્ન હી હૈ...**' હૈ? ભિન્ન જાન લે ઐસા કહા. ફિર કહા, ભિન્ન હુઆ. ભિન્ન થા હી તો ભિન્ન હુઆ હૈ. ભિન્ન હુઆ તો ભિન્ન થા હી વહ ભિન્ન હુઆ હૈ. આહાહા..! ગજબ હૈ! પ્રભુ! ઐસી બાત તો ગજબ, નાથ! તેરી શક્તિ, તેરા બલ, તેરી વિચક્ષણત, તેરી અચિંત્ય ધારા..! આહાહા..! અલૌકિક બાત હૈ. દુનિયામેં માન મિલે, બડી સભા હો, લોગ ઈકટ્ઠે હો, .. ઉસમેં કોઈ માલ નહીં હૈ. દેહ છૂટને પર વહ કોઈ સાથ નહીં આતા. સમાધિ-અંદર શાંતિ પ્રગટ કી હોગી, વહ શાંતિ સાથમેં આયેગી. આહાહા..! રાગસે ભિન્ન શાંતિ ઔર આનંદ યદિ પ્રગટ કિયા હોગા, વહ સાથમેં આયેગા. દુનિયાકી પ્રશંસા, ઈચ્છત ઔર કીર્તિ વહાં કુછ કામ નહીં આયેગા.

ઈસલિયે કહતે હૈં કિ ભિન્ન કર. ક્યોં? કિ ભિન્ન હી હૈ. ભાષા અલગ હૈ. આહાહા..! '**ભિન્ન જાન લે.**' '**જ્ઞાતૃત્વધારા દ્વારા સ્વભાવકો ભિન્ન જાન લે.**' ભિન્ન જાના તો ઉસકા અર્થ કિ ભિન્ન હી થા, ભિન્ન હી હૈ. રાગ ઔર જ્ઞાનધારા કભી એક હુઈ

નહીં. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બાત આયી. આહાહા..! ...સૂક્ષ્મ કર, ભિન્ન કર. ભિન્ન કર. કારણ? ભિન્ન હી હૈ. ભિન્ન કર, કારણ ભિન્ન હી હૈ. આહાહા..! સાદી ભાષા, સાધારણ ચાર પુસ્તક પઢા હો ઉસે ભી ખ્યાલમેં આયે. યહાં કોઈ અંગ્રેજી વિશેષ પઢા હો તો હી ખ્યાલમેં આયે, ઐસા નહીં હૈ. આહાહા..!

'**ભિન્ન હી હૈ પરંતુ તુજે નહીં ભાસતા.**' તેરી દૃષ્ટિમેં દ્રવ્યકી ઓરકા ઝુકાવ નહીં હૈ ઔર અંતરમેં ગહરાઈમેં રાગકી સૂક્ષ્મતાકી ઓર ઝુકાવકે કારણ, સૂક્ષ્મ રાગમેં ભી ઝુકાવકે કારણ તુજે લગતા હૈ કિ મુજે કુછ રાગ ઘટ ગયા. ઘટા નહીં હૈ. આહાહા..! '**પરંતુ તુજે નહીં ભાસતા. વિભાવ ઔર જ્ઞાયક હૈં તો ભિન્ન-ભિન્ન હી.**' ભગવાન આત્મા જ્ઞાયક ધ્રુવ ચૈતન્યપ્રભુ ઔર વિકલ્પ-રાગ, દોનોં ભિન્ન-ભિન્ન હી હૈ. ભિન્ન-ભિન્ન હી. '**વિભાવ ઔર જ્ઞાયક હૈં તો ભિન્ન-ભિન્ન હી.**' દોનોં હૈ તો ભિન્ન-ભિન્ન હી. આહાહા..! ઐસી બાત સૂક્ષ્મ લગે ન. લોગોંકો સ્થૂલ બાતકા ઉપદેશ દેકર, લોગ રાજી હો. ઔર સેઠ લોગોંકો ફુરસદ નહીં મિલતી. ફિર ઐસી બાત સુનકર.. જિંદગી પૂરી કર લે. પન્નાલાલજી! યહ તો દૃષ્ટાંત હૈ. આહાહા..!

યહ ચીજ... આહાહા..! મહાભાગ્ય કિ ઐસી વાણી સુનને મિલે. અંતરમેં કામ કરના તો ઉસકા કામ હૈ. વહાં કોઈ વાણી કામ કરેગી નહીં. વાણી સુની ઔર ધારણ કી, ધારણા કી ઉસસે કોઈ કામ હોગા નહીં. આહાહા..! વાણી સુનને મિલી ઔર ઉસકા ખ્યાલ આયા તો ઉસ ખ્યાલસે જુદા નહીં પડેગા. વહ ખ્યાલ તો પરાધીન દશા હૈ. આહાહા..! કહાં લે જાના હૈ? પ્રભુ! કહતે હૈં કિ તેરી ચીજકો સૂક્ષ્મ કહતે હૈં. તુજે સુનને મિલતા હૈ તો કાનકો ભી છૂતી નહીં, પરંતુ તેરે જ્ઞાનકી પર્યાય ઉસ સમયકી ઐસી યોગ્યતા ક્રમબદ્ધમેં આનેવાલી હૈ તો આયી. પરંતુ ઉસસે ધારણા હુઈ. ઉસસે ભિન્ન હુઆ નહીં. આહાહા..! સમજમેં આયા?

'**જૈસે પાષાણ ઔર સોના એકમેક દિખને પર ભી...**' ગિરનારમેં પત્થર ઔર સોના બહુત હૈ. લેકિન ઉતના સોના નહીં હૈ. સૌ રૂપયેકા ખર્ચ કરે તબ ચાલીસ-પચાસકા સોના નિકલે. ગિરનાર. ગિરનાર પર્વતમેં સોનાકી ગાંઠ બહુત હૈ. ઔર સોનેકા કારખાના ભી કિયા થા. સોના નિકાલનેકે લિયે. લેકિન સૌ રૂપયેકા ખર્ચ ઔર ચાલીસ-પચાસકા સોના નિકલે. કારખાના બંદ કર દિયા. આહાહા..!

યહાં કહતે હૈં, ભગવાન! '**પાષાણ ઔર સોના એકમેક દિખને પર ભી ભિન્ન હી હૈં...**' પત્થર ઔર સોના એક નહીં હુએ. '**તદનુસાર.**' જ્ઞાયક ઔર વિભાવ દોનોં ભિન્ન હી હૈ. એક કભી હુએ નહીં. તેરી માન્યતાને માના હૈ. આહાહા..! સૂક્ષ્મપને અંતરમેં જાના. ઔર રાગસે ભિન્ન હોકર, ભિન્ન ચીડ પડી હૈ ઉસકો પકડનેકે લિયે,

પ્રભુ! તૂને સાવધાની કી નહીં. આહાહા..! ઈસલિયે ઉસે દુષ્કર લગતા હૈ. બાકી વસ્તુ તો સહજ હૈ. સહજ વસ્તુ હી વહ હૈ. સચ્ચિદાનંદ પ્રભુ આનંદકા કંદ અંદર બિરાજતા હૈ. આહા..! '**ભિન્ન હી હૈં તદનુસાર.**' પત્થર ઔર સોના જૈસે ભિન્ન હૈ તદનુસાર. વિભાવ ઔર જ્ઞાતૃધારા બિલકૂલ ભિન્ન હૈ. જ્ઞાતૃધારા સોના સમાન હૈ, રાગ પત્થર સમાન હૈ. આહાહા..! બહુત અચ્છી બાત આયી હૈ. વસ્તુ તો યહ હૈ. પ્રથમમેં પ્રથમ કર્તવ્ય યહ હૈ. સ્થિરતા બાદમેં હોગી. જો ચીજ દેખી નહીં, વેદનમેં આયી નહીં, ઉસમેં સ્થિરતા કહાંસે આયેગી? સ્થિરતા અર્થાત્ ચારિત્ર. જો ચીજ દૃષ્ટિમેં આયી નહીં, જ્ઞાનમેં જ્ઞેયકા ભાસ હુઆ નહીં, ઉસકા વેદન હુઆ નહીં, તો સ્થિરતા કહાંસે હોગી? ઉસકે બિના સ્થિરતા બાહરકી હોગી. શુભરાગકી મંદતા આદિ બહુત કિયા. માન લે કિ હમ કુછ તો કરતે હૈં. આહાહા..!

'**પ્રશ્ન :**' સોના ઔર પત્થરકા દૃષ્ટાંત દિયા, ઈસલિયે પ્રશ્ન કરતે હૈં. '**સોના તો ચમકતા હૈ ઈસલિયે પત્થર ઔર સોના-દોનોં ભિન્ન જ્ઞાત હોતે હૈં, પરંતુ યહ કૈસે ભિન્ન જ્ઞાત હો?**' પત્થર ઔર સોના તો ભિન્ન ચમકતે હૈં. સોના તો ચમકતા હૈ તો ભિન્ન કર સકતે હૈં. '**પરંતુ યહ કૈસે ભિન્ન જ્ઞાત હો?**' આત્મા ઔર રાગ, કૈસે ભિન્ન હો? ઉસમેં તો ચમકતા હૈ, ઈસલિયે ચમક પરસે જુદા કિયા. સોના ચમકતા હૈ, ઈસલિયે પત્થર ચમકતા નહીં, ઈતના લક્ષણ દેખકર સોનેકો ભિન્ન કર દિયા. પ્રભુ! આત્માકો કૈસે ભિન્ન કરના?

'**ઉત્તર :- યહ જ્ઞાન ભી ચમકતા હી હૈ ન?**' પ્રભુ! આહાહા..! જૈસે સોના ચમકતા હૈ ઔર ઉસસે તુજે ભિન્ન ભાસતા હૈ. '**યહ જ્ઞાન ભી ચમકતા હી હૈ ન.**' ચમકતા હી હૈ ન. હૈ. ભગવાન આત્મા શરીરમેં અંદર ભિન્ન જ્ઞાન ચમકતા હૈ. આહાહા..! '**વિભાવભાવ નહીં ચમકતે..**' જૈસે પત્થર નહીં ચમકતા, સોના ચમકતા હૈ તો ભિન્ન કરકે નિકાલ દિયા. વૈસે યહાં જ્ઞાન ભી ચમકતા હી હૈ ન. આહાહા..! જ્ઞાન ચમકતા હૈ. જાનન.. જાનન.. જાનન... ઈસ સ્વભાવકે અસ્તિત્વસે આત્મા તો જ્ઞાનકે અસ્તિત્વસે, જ્ઞાનસે ચમકતા હી હૈ. આહાહા..! વિભાવ નહીં ચમકતા. રાગકા વિકલ્પ હૈ ઉસમેં ચમક નહીં હૈ. ચમક નહીં હૈ અર્થાત્ ઉસમેં જ્ઞાન નહીં હૈ. રાગ કુછ જાનતા નહીં, વહ તો જડ હૈ. જાનનેવાલા ચમકતા હૈ. જ્ઞાનસે આત્મા ભગવાન ચમકતા હૈ. આહાહા..!

'**કિંતુ સર્વત્ર જ્ઞાન હી ચમકતા હૈ...**' આહાહા..! વિભાવ નહીં ચમકતે. આહા..! પુણ્ય ઔર પાપ, દયા, દાન, વ્રતાદિકે વિકલ્પ ચમકતે નહીં. વહ તો અજીવ હૈ, જડ હૈ. ઉસમેં ચૈતન્યપના હૈ નહીં. આહાહા..! '**કિંતુ સર્વત્ર જ્ઞાન હી ચમકતા હૈ...**' તૂને ધ્યાન દિયા નહીં. અંદરમેં તો જ્ઞાન હી ચમકતા હૈ, રાગ નહીં ચમકતા હૈ.

આહાહા..! '**કિંતુ સર્વત્ર જ્ઞાન હી ચમકતા હૈ-જ્ઞાત હોતા હૈ.**' ક્યા કહા? '**જ્ઞાનકી ચમક ચારોં ઓર ફૈલ રહી હૈ.**' આહાહા..! જ્ઞાનકી ચમક ચારોં ઓર ફૈલ રહી હૈ. સબકો જાનના, અપનેકો જાનના ઐસા જ્ઞાન ચમક રહા હૈ. સમજમેં આયા? '**સર્વત્ર જ્ઞાન હી ચમકતા હૈ-જ્ઞાત હોતા હૈ.**' જાનનેમેં જ્ઞાન હી ચમકતા હૈ. પ્રભુ! થોડી દૃષ્ટિ દે તો રાગ ચમકતા નહીં. રાગ તો અંધા હૈ. જડ હૈ, અજીવ હૈ. જ્ઞાન ભગવાન રાગસે ભિન્ન ચમકતા હી હૈ ઔર ભિન્ન રહકર ચમકતા હૈ. આહાહા..! ભાષા બહુત થોડી હૈ. માલ હૈ. '**જ્ઞાનકી ચમક ચારોં ઓર ફૈલ રહી હૈ.**'

'**જ્ઞાનકી ચમક બિના...**' અબ દૃષ્ટાંતકે સાથ મિલાન કરતે હૈં. '**જ્ઞાનકી ચમક બિના સોનેકી ચમક કાહેમેં જ્ઞાત હોગી?**' ક્યા કહતે હૈં? જ્ઞાનકી ચમક બિના સોનેકી ચમક કાહેમેં જ્ઞાત હોગી? કિસમેં ખ્યાલ આયગા? સોનેકી ચમક ભી જ્ઞાનમેં ખ્યાલમેં આયી હૈ. આહાહા..! બહુત અચ્છી બાત હૈ. મુદ્દેકી બાત યહ હૈ. કરનેકી ચીજ પ્રભુ! મનુષ્યદેહ મિલા, નાથ! ઉસમેં કરના યહ હૈ. ઈર્દ્ધત ઔર દુનિયા, સબ એક ઓર રખ દે. કરનેકી તો યહ એક ચીજ હૈ. દુનિયા માને, ન માને ઉસકે સાથ તેરા કોઈ સંબંધ નહીં હૈ. યહાં તો કહતે હૈં, રાગકે કાલમેં ભી જ્ઞાનકી હી ચમક હૈ. રાગ તો જાનતા નહીં. જાનતા તો જ્ઞાન હૈ. રાગકે કાલમેં ભી જ્ઞાનકી હી ચમક હૈ. સોનાકી ચમક જ્ઞાન જાનતા હૈ. પત્થરકો માલૂમ હૈ. સોનેકી ચમક જ્ઞાન જાનતા હૈ. વૈસે અપની ચમક સ્વયં જાનતા હૈ. ઉસમેં કોઈ રાગ યા વિકલ્પકી જરૂરત નહીં હૈ. આહાહા..! '**જ્ઞાનકી ચમક બિના સોનેકી ચમક કાહેમેં જ્ઞાત હોગી?**' આહાહા..! પ્રભુ! તૂને વિચાર નહીં કિયા હૈ. ચમકકે અંદર જ્ઞાન ચમકતા હૈ. ઉસમેં સબ ભાસતા હૈ. ચમક તો જ્ઞાનકી હૈ. ઉસકે સિવા દૂસરી કોઈ ચમક નહીં હૈ. દૂસરી કોઈ ચીજ જાનતી નહીં. સોનેકા ભાન ભી જ્ઞાનમેં હુઆ ન? યહ સોનેકી ચમક હૈ, ઐસા જ્ઞાનમેં જાનનેમેં આયા ન? તો જ્ઞાનને પ્રસિદ્ધ કિયા.

'**જૈસે સચ્ચે મોતી ઔર ખોટે મોતી ઈકટ્ઠે હોં...**' અબ દૂસરા દૃષ્ટાંત (દેતે હૈં). પહલા પત્થર ઔર સોનેકા દિયા. દૂસરા દૃષ્ટાંત. '**જૈસે સચ્ચે મોતી ઔર ખોટે મોતી ઈકટ્ઠે હોં તો મોતીકા પારખી...**' યહ શર્ત હૈ. સચ્ચે-ખોટે મોતી પડે હૈં. લેકિન મોતીકા પારખી-યહ શર્ત હૈ. પારખી નહીં હો તો સબ ઈકટ્ઠા લે લે. આહાહા..! મોતીકી પરખ જિસકો હૈ, આહાહા..! '**ઉસમેંસે સચ્ચે મોતિર્યોંકો અલગ કર લેતા હૈ.**' મોતીકા પારખી. શર્ત યહાં હૈ. સચ્ચે મોતીકા જિસકો ખ્યાલ હૈ, સચ્ચે મોતીકા જિસકો જ્ઞાન હૈ વહ સચ્ચે મોતી લે લેગા. સચ્ચે મોતી ઔર જૂઠે, દોનોં એકસાથ, સચ્ચે મોતીકા જિસકો ખ્યાલ હૈ, વહ ખ્યાલવાલા સચ્ચે મોતીકો ઉઠા લેગા. આહાહા..!

'**सच्चे मोती और खोटे मोती ईकट्ठे हों तो मोतीका पारखी...**' વજન યહાં હૈ. સચ્ચે મોતીકી કિંમત જિસકો હૈ. હિરા હોતા હૈ ન? હિરેકી ઈતની છોટી કણી હોતી હૈ, હજારોં રૂપયા. બતાને આયે ન. એક બાર દેખા થા. અસ્સી હજારકા. એક હિરા અસ્સી હજારકા. રાજકોટ ચાતુર્માસ થા. નાનાલાલભાઈકે ભાઈ બેચરભાઈ થે. એક બાર લાયે થે, બતાયા થા. એક હિરા. લેકિન વહ તો બડા હિરા થા. અસ્સી હજારકા. યે તો છોટે-છોટે ચમકતે (હૈં). બહિનકો વધાયેંગે ન. છોટે-છોટે ચમકતે હૈં. પાંચ-પાંચ હજારકે હિરે. પાંચ-પાંચ હજારકે, છ-છ હજારકે, પંદ્રહ હજારકે, દસ હજારકે. બારીક-બારીક કણી. ઉસકી ચમકકી પરીક્ષા જિસે હો વહ ઉઠા લેગા. ઉસકી પરીક્ષા જિસકો હૈ વહ લે લેગા. દૂસરા તો કાંચકે ટૂકડેમેં હિરા માનેગા. આહા..હા..!

પહલે ઐસા થા, સોનીકી દુકાનકે પાસ આતા થા. ધૂળધોયા. દેખા હૈ, હમને પ્રત્યક્ષ દેખા હૈ. સોનીકી દુકાનમેં કરતે થે. મૈં ખડા થા. અસ્સી સાલ પહલેકી બાત હૈ. ઉસમેં તીન પ્રકારકે ટૂકડે દિખે. એક દિખે સોનેકા ટૂકડા, એક દિખે પીત્તલકી છોટી કણિ ઔર એક દેખે કંગન. કંગન હોતે હૈં ન? કાંચકે કંગનમેં પીલા રંગ હોતા હૈ ન? ઉસકી કણિ હોતી હૈ. તીનોં કણકો પહચાન લેતા હૈ. કાંચકી કણિ હલકી હોતી હૈ, પીત્તલકી કણિ ભી તોલદાર નહીં હોતી ઔર સોનેકી કણિ તોલદાર હોતી હૈ. આહાહા..! કરતે થે, પહલે. સોનીકી દુકાનમેં એક સાલ, દો સાલ હોનેકે બાદ થોડા-થોડા પડા હોતા હૈ.

યહાં ભગવાનકી દુકાનકે પાસ બડે-બડે ભગવાન વિરાજતે હૈં, ઐસા કહતે હૈં. તુજે પરખના નહીં આતા. ભગવાન વિરાજતા હૈ, અકેલી જ્ઞાનકી ચમકસે. જ્ઞાનકી ચમકસે અકેલા પરમાત્મા વિરાજતા હૈ. રાગકો ભી જાનનેવાલા હૈ કૌન? દયા, દાનકા વિકલ્પ હૈ ઉસકો જાનનેવાલા હૈ કૌન? જાનનેવાલેમેં વહ નહીં હૈ. દયા, દાનકા પરિણામ જાનનેવાલેમેં નહીં હૈ. જાનનેવાલેમેં નહીં ઔર દયા, દાનકે પરિણામમેં જાનનેવાલા નહીં હૈ. આહાહા..! દોનોં ભિન્ન હૈં. પરંતુ જિસકો પરીક્ષા હૈ, ખ્યાલ હૈ, સચ્ચે-જૂઠે મોતીકા, વહ મોતી લે લેતા હૈ.

'**पारखी उसमेंसे सच्चे मोतियोंको अलग कर लेता है,...**' વજન યહાં હૈ. ખ્યાલ ભી નહીં ઔર અંધા હોકર ચલતા હૈ. અનાદિ કાલસે અંધા ચલ રહા હૈ. '**सच्चे मोतियोंको अलग कर लेता है, उसी प्रकार आत्माको 'प्रज्ञासे ग्रहण करना.'** ચમકસે ગ્રહણ કરના. જ્ઞાનકી ચમક. રાગકી ચમક નહીં હૈ. ઐસી સૂક્ષ્મતાસે અંદરમેં જાકર જ્ઞાનકી ચમકતાસે જ્ઞાનકો પકડ લેના. '**उसी प्रकार आत्माको 'प्रज्ञासे ग्रहण करना.**' આહાહા..! વિધિ તો અલૌકિક કહી હૈ. યહ બહિનકે શબ્દ હૈં. અનુભવમેંસે આયે

હૈં. અતીન્દ્રિય આનંદકા અનુભવ (હૈ). અતીન્દ્રિય આનંદકે અનુભવમેંસે યહ વાણી આયી હૈ. આહાહા..! ઉસમેં યહ બાત નિકલ ગઈ ઔર બાહર આ ગયી.

'**પ્રજ્ઞાસે ગ્રહણ કરના**'. **જો જાનનેવાલા હૈ સો મૈં...**' અંદર જો જાનનેવાલા હૈ વહ મૈં. જિસમેં જાનનેમેં આયે, રાગ-દ્વેષ, વિભાવ જાનનેમેં આય, જો ચીજ જાનનેમેં આયી વહ મૈં નહીં, પરંતુ જાનનેવાલા મૈં હૂં. સમ્યગ્દર્શન ઔર સમ્યગ્જ્ઞાનકી બાત બહુત બદલ ગઈ. બાહરકી બાત ઈતની હો ગઈ કિ ઉસીમેં ચડ ગયે. મૂલ સમ્યગ્દર્શન ઔર જ્ઞાન પહલે પ્રગટ કરનેકી ચીજ હૈ. વહાં પ્રયત્ન કરના ઔર દૂસરા પ્રયત્ન છોડ દેના. આહાહા..! આત્માકો '**પ્રજ્ઞાસે ગ્રહણ કરના**'. **જો જાનનેવાલા હૈ સો મૈં, જો દેખનેવાલા હૈ સો મૈં**' આહાહા..! '**ઈસ પ્રકાર ઉપયોગ સૂક્ષ્મ કરકે...**' ઈસ પ્રકાર ઉપયોગકો સૂક્ષ્મ કરકે. જિસમેં રાગકો જાનનેવાલા જુદા પડ જાય ઔર જુદા હૈ હી. ઐસે સૂક્ષ્મ ઉપયોગસે પકડ લે. આહાહા..!

'**ઉપયોગકો સૂક્ષ્મ કરકે આત્માકો ઔર વિભાવકો પૃથક્ કિયા જા સકતા હૈ.**' આત્માકો ઔર રાગકો સૂક્ષ્મ અંતર જ્ઞાનમેં પૃથક્ કિયા જા સકતા હૈ. આહા..હા..! '**યહ પૃથક્ કરનેકા કાર્ય પ્રજ્ઞાસે હી હોતા હૈ.**' યહ પૃથક્ કરનેકા કાર્ય પ્રજ્ઞાસે હી હોતા હૈ. એકાંત કિયા. કોઈ વ્યવહાર ક્રિયાકાંડ કરનેસે, દયા, દાન યા વ્રત કરનેસે (નહીં હોતા). વ્યવહાર હૈ સહી, લેકિન ઉસસે યહ પકડમેં આતા હૈ, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..!

મુમુક્ષુ :- પ્રજ્ઞા માને ક્યા?

ઉત્તર :- પ્રજ્ઞા અર્થાત્ જ્ઞાન. પ્રજ્ઞા. પ્ર-વિશેષરૂપસે, જ્ઞ. જો ખાસ ભિન્ન જાનનેવાલા પ્રજ્ઞા. પ્ર-વિશેષરૂપસે, જ્ઞ-જાનનેવાલા. પરકી અપેક્ષા રખે બિના. અપની ચમકમેં-અપની પ્રજ્ઞાસે રાગસે ભિન્ન કરના. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ! યહાં તો ઉપદેશ દૂસરે પ્રકારસે ચલતા હો. સ્થૂલ હો તો લોગોંકો ઠીક લગે. ઐસા કરો, વૈસા કરો, ઐસા કરો, મંદિર બનાના, ગિરનારકી યાત્રા કરની, શિખરજીકી યાત્રા કરની. આહા..! પ્રભુ! માર્ગ બહુત સૂક્ષ્મ હૈ. વહ સૂક્ષ્મ માર્ગ પકડે બિના જન્મ-મરણકા અંત આતા નહીં, પ્રભુ! ઔર જન્મ-મરણકા અંત હુએ બિના, પ્રભુ! ક્યા કિયા? આહાહા..! અવતાર તો એક નહીં, ઐસે અનંત-અનંત અવતાર (કિયે). આહા..! નર્કકી વેદના.. આહાહા..! યાદ કરતે-કરતે આચાર્ય કહતે હૈં, ઘાવ લગતા હૈ. પૂર્વકી વેદના સ્મરણ કરતે હૈં, સ્મરણ લેતે હૈં તો હમકો ઘાવ લગતા હૈ. વાદિરાજ કહતે હૈં. કભી વિચાર ભી કહાં કિયા હૈ કિ નર્કમેં કિતના દુઃખ હૈ. આહા..!

'**આત્માકો ઔર વિભાવકો પૃથક્ કિયા જા સકતા હૈ. યહ પૃથક્ કરનેકા કાર્ય**

પ્રજ્ઞાસે હી હોતા હૈ. વ્રત, તપ યા ત્યાગાદિ ભલે હોં,...' ઉસસે વહ પૃથક્ નહીં હો સકતા. આહાહા..! '**પરંતુ વે સાધન નહીં હોતે,...**' રાગકી મંદતાકી ક્રિયા, વ્રત, તપ આદિ, ત્યાગાદિ '**સાધન નહીં હોતે,...**' કઠિન પડે જગતકો. એક તો નિશ્ચયસે ઐસી બાત હૈ કિ આત્માકે સિવા પરવસ્તુકા ત્યાગગ્રહણ મિથ્યાત્વ હૈ. પરકા ત્યાગ ઔર ગ્રહણ માનના વહ મિથ્યાત્વ હૈ. ક્યોંકિ આત્મામેં ત્યાગઉપાદાન નામકી શક્તિ-ત્યાગગ્રહણ કરના, લેનકી રહિત શક્તિ ત્રિકાલ પડી હૈ. આત્મામેં વહ શક્તિ ત્રિકાલ પડી હૈ. પરકા ત્યાગ ઔર ગ્રહણ આત્મામેં હૈ હી નહીં. ત્યાગઉપાદાનશૂન્યત્વ શક્તિ. ૪૭ શક્તિમેં ૧૬વીં હૈ. આહાહા..! ઉસ ઓર તો ધ્યાન નહીં (ઔર) બાહરકે ત્યાગાદિ ઉપર પૂરા વજન જાતા હૈ. ઉસસે કોઈ ખ્યાલમેં નહીં આતા. આહા..! વહ કોઈ સાધન નહીં હૈ.

'**સાધન તો પ્રજ્ઞા હી હૈ.**' આહાહા..! પ્રજ્ઞા અર્થાત્ જ્ઞાનકી છૈની. રાગ ઔર જ્ઞાનકે બીચ સંધિ હૈ, દરાર હૈ, ઉસમેં પટક. તેરી ચીજ ભિન્ન હો જાયેગી. ભિન્ન હી હૈ. ભિન્ન હી હૈ. ભિન્ન હો જાયેગી. યદિ ભિન્ન ન હો તો ભિન્ન હોતી નહીં. આહાહા..! રાગસે યદિ એકમેક હો, સ્વરૂપ ચૈતન્યસે રાગ એકમેક હો તો રાગસે કભી છૂટે નહીં. સોના ઔર સોનેકા પીલાપન એકમેક હૈ. કભી છૂટેગા? વૈસે ભગવાન આત્મા પ્રજ્ઞા ઔર આત્મા, યે દોનોં એક હી હૈ. ઉસસે કભી છૂટતા નહીં. પ્રજ્ઞાસે હી રાગસે ભિન્ન હોગા. દૂસરી કોઈ ક્રિયા હૈ નહીં. આહાહા..! યે તો બહિન રાતકો બોલે હોંગે, ઉસે લિખ લિયા ઔર બાહર આ ગયા. આહાહા..! અભી નહીં આતે. (સ્વાસ્થ્ય) નરમ હૈ.

'**સ્વભાવકી મહિમાસે પરપદાર્થોંકે પ્રતિ રસબુદ્ધિ-સુખબુદ્ધિ ટૂટ જાતી હૈ.**' કોઈ ક્રિયાકાંડસે નહીં. સ્વભાવકી મહિમાસે. ભગવાન આત્મા જ્ઞાન ઔર આનંદ જિસકા ત્રિકાલી સ્વભાવ હૈ. જૈસે ઉષ્ણતા અગ્નિકા ત્રિકાલી સ્વભાવ હૈ, ઐસે જ્ઞાન ઔર આત્માકા ત્રિકાલી સ્વભાવ હૈ. ઈસ '**સ્વભાકી મહિમાસે પરપદાર્થોંકે પ્રતિ રસબુદ્ધ-સુખબુદ્ધિ ટૂટ જાતી હૈ.**' કુછ ભી અધિક-ઠીક લગે કિ ઈસમેંસે કુછ મિલેગા, પ્રજ્ઞાછૈનીમેં વહ સબ છૂટ જાતા હૈ. કુછ રાગકી મંદતાકી ક્રિયા કરતા હો, કરતે-કરતે કુછ લાભ હોગા.. આહાહા..! વહ મિથ્યાત્વ ભાવ હૈ. આહાહા..! યહાં તો '**સ્વભાવકી મહિમાસે પરપદાર્થોંકે પ્રતિ...**' વ્યવહાર રત્નત્રયકે પ્રતિ ભી '**રસબુદ્ધિ-સુખબુદ્ધિ ટૂટ જાતી હૈ.**'

'**સ્વભાવમેં હી રસ આતા હૈ,...**' આહાહા..! સ્વભાવ. સ્વ-ભાવ. ચૈતન્યકા સ્વ ભાવ. વહ સ્વભાવ જ્ઞાન ઔર આનંદ (હૈ). આહાહા..! ઉસકા સ્વરૂપ-ભગવાન આત્માકા સ્વ રૂપ. સ્વ અપના રૂપ જ્ઞાન ઔર આનંદ. આહાહા..! અપને રૂપમેં.. આહા..!

રસ આતા હૈ. '**સ્વભાવમેં હી રસ આતા હૈ,...**' આહાહા..! વ્યવહાર રત્નત્રયકે રાગમેં ભી દુઃખ લગતા હૈ. જ્ઞાનીકો ઉસમેં દુઃખકા રસ લગતા હૈ. ઔર સ્વભાવમેં હી રસ લગતા હૈ. '**દૂસરા સબ નીરસ લગતા હૈ.**' ભગવાન આત્માકે આનંદકે સિવા.. સિવાય કહતે હૈં? અલાવા. સબ રસ ટૂટ જાતા હૈ. ઔર દૂસરા સબ નીરસ લગતા હૈ. કહીં રસ નહીં લગતા. શુભભાવમેં ભી રસ લગતા નહીં. આહા..!

'**તભી અંતરકી સૂક્ષ્મ સંધિ જ્ઞાત હોતી હૈ.**' સ્વભાવમેં રસ આતા હૈ, દૂસરા સબ નીરલ લગતા હૈ તભી, તબ અંતરકી સૂક્ષ્મ સંધિ-અંતરકી સૂક્ષ્મ સાંધ. રાગકા વિકલ્પ ઔર સ્વભાવ, દોનોં ભિન્ન હૈ, ઐસી સૂક્ષ્મ સંધિ તભી અંતરમેં જ્ઞાત હોતી હૈ. સ્વકા રસ આતા હૈ ઔર પરકા રસ ટૂટ જાતા હૈ. '**ઐસા નહીં હોતા કિ પરમેં તીવ્ર રુચિ હો...**' અંદરમેં રુચિ રાગમેં, પુણ્યમેં, સૂક્ષ્મ શુભમેં ભી રુચિ રહે '**ઔર ઉપયોગ અંતરમેં પ્રજ્ઞાછૈનીકા કાર્ય કરે.**' ઐસા બનતા નહીં. આહાહા..!

(શ્રોતા :- પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)